

Onderwerp: verzamelkrediet assetsysteem waterkeringen
Dossiernummer: 1704

Gevraagd besluit commissie waterveiligheid en waterketen en VV:

1. De uitvoeringsperiode van de verzamelkredieten programmatische aanpak Buitengewoon Onderhoud (701916) en programmatische aanpak verbeteren (701994) te verlengen naar 2024 en eventuele tekorten op de lopende projecten te dekken uit het onder 2 en 3 vast te stellen verzamelkrediet assetsysteem waterkeringen.
2. Het Investeringsplan verzamelkrediet assetsysteem waterkeringen vast te stellen op een bedrag van € 20.600.000,- voor de periode 2020 – 2023 en dit Investeringsplan jaarlijks – met de begroting te herijken en aan te vullen met de volgende jaarschijf;
3. Een gecombineerd ontwerp- en uitvoeringskrediet voor het uitvoeren van buitengewoon onderhoud en verbeteringsmaatregelen aan waterkeringen, waterkerende constructies en kunstwerken ter hoogte van € 20.600.000,- ter beschikking te stellen voor de periode 2020 – 2023 en dit krediet jaarlijks – met de begroting te herijken en aan te vullen met de volgende jaarschijf.
4. Aan het Investeringsplan verzamelkrediet assetsysteem waterkeringen de volgende kaders te verbinden:
 - Sturen op urgentie en de kans op meeliften;
 - Toepassen van levenscyclusanalyse (LCA);
 - Sturen op PI (regionaal 95%, overig 90% op orde in 2030);
 - Actieve informatieplicht college van D&H voor (extreme) afwijkingen;
 - Het waar mogelijk bloem- en kruidrijk inrichten van waterkeringen bij groot onderhoud en verbeteringen.

1. Probleemstelling - context

Het assetsysteem waterkeringen kent een omvangrijk investeringsprogramma. Het programma bestaat uit het uitvoeren van buitengewoon onderhoud en verbeteren van waterkeringen, waterkerende constructies en kunstwerken. Voor de korte termijn (5 jaar) is de opgave grotendeels bekend, voor de middellange termijn volgt deze uit de beoordeling, toetsing, conditiemetingen, inspecties en de kansen op meeliften. Het lopende investeringsprogramma wordt gefinancierd uit drie eerder toegekende verzamelkredieten. Voor de uitvoering moet nieuw krediet verstrekt worden.

In de beeldvormende commissie waterveiligheid en waterketen van 29 januari 2020 zijn kaders en condities opgehaald. Deze vormen de basis voor onderhavig bestuursvoorstel.

2. Beoogd effect

Het uitvoeren van maatregelen aan de waterkeringen, waterkerende constructies en kunstwerken voor de jaarschijven 2020-2023 vanuit het doel keringen op orde. Beoogd is om het Investeringsplan vast te stellen en ontwerp- en uitvoeringskrediet beschikbaar te krijgen voor het op orde brengen en houden van de waterkeringen, waterkerende kunstwerken en constructies.

3. Kernboodschap

Voor de waterkeringen ligt er een opgave voor het uitvoeren van buitengewoon onderhoud aan alle keringen (primaire, regionaal en overige keringen) en een verbeteringsopgave voor de regionale en overige waterkeringen, waterkerende constructies en kunstwerken. Deze opgave wordt programmatisch aangepakt op basis van urgentie en kans op meeliften. Voor uitvoering van deze programmatische aanpak is nieuw (verzamel)krediet nodig. Bij dit nieuwe krediet worden de geleerde lessen meegenomen die opgedaan zijn door het werken met verzamelkrediet.

Met het investeringsplan verzamelkrediet assetsysteem waterkeringen wordt een nieuwe werkwijze binnen Delfland geïntroduceerd waarbij jaarlijks – met de begroting – aan de VV voorgesteld wordt om het verzamelkrediet te herijken¹ en aan te vullen met de volgende jaarschijf. Voor de periode 2020 – 2023 wordt met onderhavig voorstel € 20.600.000,- aan verzamelkrediet gevraagd voor het voorbereiden en uitvoeren van maatregelen aan waterkeringen alsmede waterkerende constructies en kunstwerken (behoudens projecten die vallen onder de subsidieregeling van het Hoogwaterbeschermingsprogramma). Daarbij wordt het onderhanden (lopend) werk uitgevoerd binnen de eerder vastgestelde verzamelkredieten². Het Investeringsplan is gebaseerd op raming voor de begrotingsjaren 2020 tot en met 2023 (€ 47.500.000,-), rekening houdend met het beschikbare krediet op de oude verzamelkredieten (€ 26.932.914,-).

Er is een bekende opgave met een strategie op de uitvoering ervan, alsmede een verwachte opgave op basis van nog uit te voeren beoordeling, toetsen, inspecties en uit te voeren groot onderhoud van onze samenwerkingspartners. Daarmee is de totale opgave dynamisch. Op basis van de door de Verenigde Vergadering meegegeven kaders, programmeren we adaptief (prioriteren en oppakken op basis van urgentie en kans op meeliften en toepassen van Levenscyclusanalyse). Voor de urgentie vanuit waterveiligheid wordt gebruik gemaakt van de risicomatrix van Delfland. Door zetting wordt jaarlijks rekening gehouden dat 10 tot 15 kilometer kering onder de norm zakt.

De jaarlijks gemiddelde investering bedraagt 10 tot 12 miljoen euro (prijsspeil 2020).

Het doel is om de waterkeringen zo snel mogelijk op orde te hebben, geprioriteerd op urgentie en kansen voor meeliften. De gevraagde flexibele financiering is een vorm van procesinnovatie waarmee binnen tijd en budget de keringen zo optimaal worden verbeterd. De programmatische aanpak is erop gericht dat de uitvoering niet stilvalt na 2023.

Over de uitvoering van de programmatische aanpak wordt verantwoording afgelegd middels een projectenoverzicht.

4. Historie - eerdere besluitvorming

Op 19 april 2012 heeft de Verenigde Vergadering ingestemd (voorstel 26776) met het Investeringsplan groene kades 2012 en hiervoor een krediet beschikbaar gesteld van € 536.000,-.

Op 27 september 2012 heeft de Verenigde Vergadering ingestemd (voorstel 28261) met een ophoging van het Investeringsplan en krediet groene kades 2012 met € 139.000,- tot een bedrag van € 675.000,-.

Op 23 mei 2013 heeft de Verenigde Vergadering ingestemd (voorstel 31550) met het Investeringsplan groene kades 2013 en hiervoor een krediet beschikbaar gesteld van € 675.000,-.

Op 20 juni 2013 heeft Verenigde Vergadering ingestemd (voorstel 32134) met het Investeringsplan voor het uitvoeren van het complex buitengewoon onderhoud in de periode tot en met 2020 en is een krediet beschikbaar gesteld van € 3.450.000,- voor de uit te voeren werken tot en met 2015.

Op 19 december 2013 heeft Verenigde Vergadering ingestemd (voorstel 33641) met het Investeringsplan voor het uitvoeren van het buitengewoon onderhoud bij kades met wegen in de periode tot en met 2020 en is een krediet van € 2.000.000,- beschikbaar gesteld voor de uit te voeren werken tot en met 2015.

Op 19 februari 2015 heeft de Verenigde Vergadering ingestemd (voorstel 38882) met een ophoging van het ontwerp- en uitvoeringskrediet complex buitengewoon onderhoud met € 1.625.000,- tot een bedrag van € 9.500.000,-. Dit bedrag is toereikend voor het uitvoeren van de opgave 2015 en voorziet erin dat de voorbereiding voor de opgave 2016 – 2020 kan

¹ op basis van de kaders van de Verenigde Vergadering alsmede de ontwikkeling op de markt

² 701753 complex BGO; 701916 gecombineerd BGO 2016–2020; 701994 verbeteren waterkeringen 2016–2020

worden opgepakt. Daarnaast heeft de Verenigde Vergadering ingestemd (voorstel 38942) met het Investeringsplan buitengewoon onderhoud groene kades voor 2015 en hiervoor een krediet beschikbaar gesteld van € 850.000,-.

Op 18 februari 2016 heeft Verenigde Vergadering ingestemd (voorstel 46757) met het Investeringsplan voor het uitvoeren van een programmatische aanpak van het buitengewoon onderhoud in de periode 2016 – 2020 en is een gecombineerd ontwerp- en uitvoeringskrediet van € 35.731.000,- beschikbaar gesteld voor de uit te voeren werken tot en met 2020.

Op 17 november 2016 heeft de Verenigde Vergadering ingestemd (voorstel 53650) met het investeringsplan programmatische aanpak verbeteren regionale en overige keringen 2016-2020 en een gecombineerd ontwerp- uitvoeringskrediet ter hoogte van € 15.400.000,- ter beschikking gesteld.

Bovenstaande heeft geresulteerd in de toekenning van de volgende verzamelkredieten:

701753 Complex BGO	€ 9.500.000	
701818 BGO kades met wegen	€ 2.000.000	- is afgesloten
701916 Gecombineerd BGO 2016-2020	€ 35.731.000	
701994 Verbeteren waterkeringen 2016-2020	€ 15.400.000	

De voortgang van de uitvoering van de projecten binnen het verzamelkrediet en verantwoording over de uitgave is jaarlijks in het projectenoverzicht bij de Burap en Jaarrekening aan de Verenigde Vergadering gerapporteerd.

Op 29 januari 2020 zijn in een beeldvormende commissie de kaders en condities voor een nieuw krediet voor waterkeringen besproken. Deze kaders en condities zijn input voor onderhavig voorstel.

5. Regelgeving en Beleid

De taak van Delfland laat zich omschrijven als de (integrale) zorg voor het watersysteem. De maatregelen aan de waterkeringen, waterkerende constructies en kunstwerken vallen onder het programma waterkeringen. Het voorstel is getoetst aan de nota 'Activabeleid 2018' zoals vastgesteld in de VV van 14 februari 2019) en de uitvoeringsregels investeringsproces zoals vastgesteld in het college van D&H van 8 januari 2019.

6. Financiën

Met het investeringsplan verzamelkrediet assetsysteem waterkeringen wordt een nieuwe werkwijze binnen Delfland geïntroduceerd waarbij het verzamelkrediet jaarlijks – met de begroting – wordt herijkt en aangevuld met de volgende jaarschijf. Om administratief technische reden is ervoor gekozen om het lopend werk af te ronden op de eerder verstrekte verzamelkredieten. Voor de periode 2020 – 2023 wordt met onderhavig voorstel € 20.600.000,- aan verzamelkrediet gevraagd voor het voorbereiden en uitvoeren van maatregelen aan waterkeringen alsmede waterkerende constructies en kunstwerken.

Onderhanden werk binnen eerder toegekende verzamelkredieten

Het onderhanden werk omvat 22 projecten met een lengte van circa 36 kilometer buitengewoon onderhoud (waarvan circa 15 kilometer gerealiseerd).

naam	Totaal krediet	Reeds afgesloten projecten	lopende projecten			Restant krediet
			totaal krediet	uitgegeven tot en met 2019	nog uit te geven (deels al verplicht)	
verzamelkrediet Complex BGO - 701753	€ 9.500.000	€ 6.289.951	€ 3.204.689	€ 2.429.088	€ 775.601	€ 5.361
verzamelkrediet programmatische aanpak BGO 2016-2020 - 701916	€ 35.731.000	€ 4.766.647	€ 29.272.587	€ 15.745.743	€ 13.526.844	€ 1.691.766
verzamelkrediet programmatische aanpak verbeteren 2016-2020 - 701994	€ 15.400.000	€ 3.123.016	€ 6.822.000	€ 1.343.642	€ 5.478.358	€ 5.454.984

TOTAAL € 60.631.000 € 14.179.613 € 39.299.276 € 19.518.473 € 19.780.803 € 7.152.111

€ 26.932.914

Het onderhanden werk voor het verbeteren van waterkeringen omvat 6 projecten met een lengte van 5 kilometer (waarvan 0,5 kilometer gerealiseerd). Op deze 28 projecten is tot 31 december 2019 op de lopende verzamelkredieten € 19.518.473,- uitgegeven en nog € 19.780.803,- beschikbaar voor uit te voeren werkzaamheden (gealloceerd geld). Er is nog een restant krediet op de hoofdnummers van in totaal € 7.152.111,-. In de voorgaande tabel is dit weergegeven. In totaliteit is derhalve binnen de bestaande verzamelkredieten € 26.932.914,- nog beschikbaar (deels al wel verplicht in onderhanden werk).

Raming lopend begrotingsjaar en jaarschijven 2021 – 2023

Voor lopend begrotingsjaar is de verwachting dat circa € 12.500.000,- wordt uitgegeven. In de periode 2021 tot en met 2023 is een investeringsbedrag geraamd voor waterkeringen van € 35.000.000,- volgens onderstaande verdeling³. In totaal is voor het lopend begrotingsjaar en de jaarschijven 2021 – 2023 een bedrag noodzakelijk van € 47.500.000,-.

meerjarenraming 2020 - 2023	2020	2021	2022	2023
Waterkeringen	€ 12.500.000	€ 10.000.000	€ 12.000.000	€ 13.000.000

€ 47.500.000

Nieuw Investeringsplan verzamelkrediet assetsysteem waterkeringen

Op basis van het nog beschikbare krediet op de eerder vastgestelde verzamelkredieten en de raming voor de investeringsuitgaven in de periode 2020 tot en met 2023 bedraagt het nieuwe investeringsplan:

$$\begin{array}{r}
 € 47.500.000,- \\
 € 26.932.914,- \\
 \hline
 € 20.567.086,- \quad -/-
 \end{array}$$

Op basis hiervan wordt gevraagd het Investeringsplan verzamelkrediet assetsysteem waterkeringen van afgerond € 20.600.000,- vast te stellen en een krediet van € 20.600.000,- beschikbaar te stellen waarbij jaarlijks – met de begroting – een voorstel wordt gedaan voor herijking van het investeringsplan en krediet en deze aangevuld worden met de volgende jaarschijf.

De lopende projecten worden op de lopende verzamelkredieten afgerond. Op verzamelkredieten programmatische aanpak BGO (701916) en op complex BGO (701753) is het huidige Investeringsplan en krediet naar verwachting niet toereikend voor afronding van de lopende projecten. Mocht er onverhoopt onvoldoende krediet zijn, wordt dit aangevuld vanuit het nieuwe verzamelkrediet assetsysteem waterkeringen. Hierover leggen wij verantwoording af in het projectenoverzicht bij de P&C-cyclus.

Bovenstaande is verder uitgewerkt in paragraaf 14. Toelichting.

De jaarlijkse kapitaalslasten vanaf 2021 (rente en afschrijving) van de investering van lopend begrotingsjaar en de jaarschijven 2021 – 2023 worden gedekt uit het programma waterveiligheid en bedragen, gedurende de eerste 10 jaar, gemiddeld € 3.600.000,-.

7. Duurzaamheid

Het beleid en de definities van duurzaamheid bij Delfland is vastgelegd in het beleidskader Delfland Circulair. De doelen die gesteld zijn:

- Energieneutraal in 2025
- 50% minder grondstoffenverbruik in 2030
- Circulair en klimaatneutraal in 2050
- Optimale inzet (zoet)waterbronnen
- Positieve bijdrage aan de leefomgeving (emissies, biodiversiteit enz.)

³ Deze bedragen moeten nog in de meerjarenbegroting worden vastgelegd.

Voor het uitvoeringsprogramma Stevige Dijken heeft PMB deze doelstellingen vertaald naar de praktijk. Dit is en wordt gedaan door gebruik te maken van de vier landelijke instrumenten Duurzaam GWW uit de Green Deal:

- CO2 prestatieladder
- Ambitieweb
- Omgevingswijzer
- DuboCalc.

Per project wordt duurzaamheid verschillend ingevuld afhankelijk van de lokale situatie, kansen en mogelijkheden. In het algemeen worden de vier landelijke instrumenten Duurzaam GWW als volgt gebruikt.

Bij elke aanbesteding voor de uitvoering van een werk wordt de CO2 prestatieladder gebruikt. Daarmee worden die aannemers geselecteerd die inzicht hebben in de CO2 uitstoot van hun gehele bedrijfsvoering en maatregelen nemen om de uitstoot te verminderen. Ook wordt in de aanbesteding de inschrijvers met fictieve kortingen gestimuleerd om de uitstoot van CO2 te beperken, met duurzame materialen te werken en grondstoffen te beperken.

Het Ambitieweb en Omgevingswijzer wordt bij elk project ingezet om specifieke maatregelen te nemen om projecten te verduurzamen. Voorbeelden zijn het toepassen van bloemrijk grasland op dijken (vergroten biodiversiteit), herplant van te kappen bomen, het verminderen van harde oeverconstructies waar mogelijk (geen of lage beschoeiingen, aanbrengen natuurlijke oevers), in stand houden van kenmerkende landschapselementen als knotwilgen en slotenpatronen en het hergebruiken van materialen. Ook worden bewoners in de individuele bewonersgesprekken gewezen op de mogelijkheden van klimaatbestendig inrichten van hun tuinen na de dijkophoging (stimuleringsregeling Klimaatadaptie).

Met het instrument DuboCalc wordt bepaald welke materialen toegepast kunnen worden om de uitstoot van onder andere CO2 en het verbruik van energie te verminderen. Dit wordt berekend tijdens de ontwerpfase, maar wordt ook steeds meer ingezet tijdens de aanbesteding om aannemers te prikkelen het ontwerp en het materiaalgebruik te optimaliseren.

8. Organisatorische en personele consequenties

Niet van toepassing.

9. OR/GO

Niet van toepassing.

10. Risico- en beheersmaatregelen

Binnen de projecten wordt gewerkt volgens het principe van interactieve uitvoering. Dit heeft als voordeel dat al heel snel tot uitvoering kan worden gekomen en de daar geleerde lessen bij de voorbereiding van de overige delen meegenomen kunnen worden. Er wordt gewerkt met een programmatische aanpak waarbij we adaptief programmeren op basis van inzichten uit het toetsproces, inspecties, meldingen en door de kansen op meeliften. Dit vraagt flexibiliteit van het integrale projectteam en de organisatie.

De werkwijze brengt ook met zich mee dat de kosten niet aan de voorkant hard in beton gegoten zijn. Niet dat dit bij andere – meer traditioneel ingestoken – projecten wel het geval is. Er is altijd sprake van een zekere bandbreedte. Bij onderhavig verzamelkrediet wordt het Investeringsplan gebaseerd op ramingen voor de projecten die al uitgewerkt zijn en van kostenkentallen die op ervaringscijfers gebaseerd zijn voor de nog niet uitgewerkte projecten. Lopende de uitvoering ontstaat meer inzicht in de werkelijke kosten van de maatregelen. De kans bestaat dat inschrijvingen op (deel)projecten afwijken van de op ervaringscijfers gebaseerde kostenkentallen. Het voornemen bestaat om deze afwijkingen middels het projectenoverzicht bij de P&C-cyclus aan de VV te rapporteren.

11. Communicatie (in- en extern)

Over de voorbereiding en uitvoering van de maatregelen wordt nadrukkelijk gecommuniceerd met belanghebbenden/aanwonenden en de betreffende gemeenten. Omdat de werken over het gehele beheersgebied verspreid liggen wordt dat project specifiek bekeken. Dit voorstel voorziet in het vaststellen van een nieuw Investeringsplan en het verkrijgen van krediet voor

de noodzakelijke projecten. Met de lopende verzamelkredieten en dit nieuwe verzamelkrediet wordt het taakveld Waterveiligheid in de periode 2020 tot en met 2023 bestreken (op basis van jaarlijkse herijking bij besluitvorming over de (meerjaren)begroting) zodat voor projecten meerjarige verplichtingen kunnen worden aangegaan. Na een positief besluit, wordt gecommuniceerd naar onze inwoners en bedrijven door vermelding van het besluit in de D&H-nieuwsbrief.

12. Bekendmaking en vervolgprocedure

Dit stuk wordt als bespreekstuk behandeld in de commissie Waterveiligheid en Waterketen van 8 april 2020 en doorgeleid naar de Verenigde Vergadering van 23 april 2020. Vanaf 2021 wordt jaarlijks bij de besluitvorming voor de begroting het Investeringsplan en krediet herijkt en aangevuld met de volgende jaarschijf zodat het Investeringsplan en krediet opnieuw de projecten in het lopende begrotingsjaar (rekening houden met nog lopende projecten in eerder vastgestelde verzamelkredieten) en de daaropvolgende drie jaarschijven bestrijkt.

13. Bevoegd orgaan

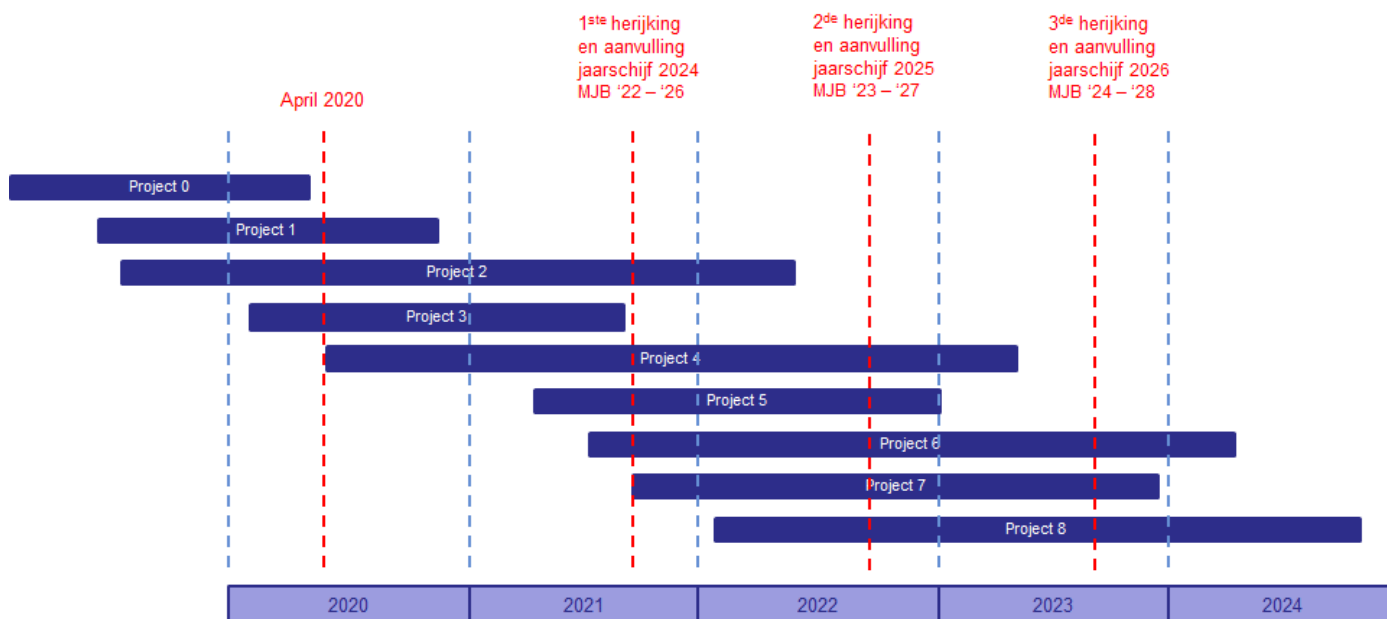
De Verenigde Vergadering is op grond van artikel 99 e.v. van de Waterschapswet bevoegd om Investeringsplan vast te stellen en krediet te verlenen.

14. Toelichting

Principes besluitvorming Investeringsplan en krediet

Sinds 2011 werkt waterkeringen al met verzamelkredieten. Daarbij is geleerd van de opgedane ervaring en telkenmaal een verbetering in de werkwijze aangebracht. Onderhavig verzamelkrediet kent vier belangrijke verbeteringen:

1. Geen onderscheid in buitengewoon onderhoud en verbeteren
In de praktijk kwam het voor dat in plaats van buitengewoon onderhoud na analyse (LCA) een verbeterproject werd uitgevoerd. Ook zijn er trajecten waarbij enerzijds kadeverbetering moet worden uitgevoerd en anderzijds buitengewoon onderhoud.
2. In beginsel is het krediet niet eindig
Jaarlijks wordt – met de begroting – een voorstel gedaan voor herijking van het krediet en aanvulling van het Investeringsplan en krediet met de volgende jaarschijf.
3. Kaders en condities vooraf
Bij de besluitvorming over het Investeringsplan en krediet, kan de Verenigde Vergadering (nieuwe) kaders meegeven (waaronder bijvoorbeeld duurzaamheidseisen).
4. Jaarlijkse herijking Investeringsplan en krediet
met de jaarlijkse besluitvorming kan – op basis van de kaders van de Verenigde Vergadering alsmede de ontwikkeling op de markt – het Investeringsplan en krediet worden bijgesteld.

Figuur 1: besluitvorming Investeringsplan en krediet assetsysteem waterkeringen

In figuur 1 is schematisch de besluitvorming van het investeringsplan en krediet voor assetsysteem waterkeringen in de tijd weergegeven. Onderhavig voorstel behelst de besluitvorming April 2020. Vanaf 2021 wordt vervolgens de jaarlijkse besluitvorming van de (meerjaren)begroting gevolgd.

In de begroting wordt inzicht gegeven in de meerjarenverwachting van onder meer assetsysteem waterkeringen. Het Investeringsplan en krediet omvat in beginsel het onderhanden werk in het lopende begrotingsjaar en de geplande uitgaven in de drie daaropvolgende jaarschijven. Deze ruimte is nodig om meerjarige verplichtingen te kunnen aangaan. Zolang er nog lopende projecten worden uitgevoerd op de eerder vastgestelde verzamelkredieten, wordt hier rekening mee gehouden.

Om het administratief-technisch op een goede wijze te kunnen verantwoorden worden de lopende projecten op de reeds toegekende verzamelkredieten afgerond. Voor verzamelkredieten programmatische aanpak BGO (701916) en op complex BGO (701753) is de verwachting dat het huidige Investeringsplan en krediet niet toereikend is voor afronding van de lopende projecten. De tekorten worden aangevuld vanuit het nieuwe verzamelkrediet assetsysteem waterkeringen. Nieuwe projecten worden direct uitgevoerd onder het nieuwe verzamelkrediet. De verwachting is dat de meeste projecten op de reeds eerder beschikbaar gestelde verzamelkredieten in 2021 zijn afgerond (Project 701937 – N468 wordt naar verwachting in 2023 afgerond).

Kaders en condities

In de commissie Waterveiligheid en Waterketen van 29 januari jl. zijn de kaders en condities opgehaald voor verkrijging van het krediet. De kaders zijn:

- Sturen op urgentie en de kans op meeliften;
- Toepassen van levenscyclusanalyse (LCA);
- Sturen op PI (regionaal 95%, overig 90% op orde in 2030);
- Actieve informatieplicht college van D&H voor (extreme) afwijkingen.

Zoals aangegeven bij de "*Principes besluitvorming Investeringsplan en krediet*" kan de Verenigde Vergadering bij de besluitvorming over de herijking en bijstelling van het Investeringsplan en krediet, (nieuwe) kaders meegeven. Een van de ambities van het bestuursakkoord betreft het ontwikkelen van biodiversiteit: "Als waterschap dragen we ons steentje bij door het huidige ingezette beleid voor verbetering van ecologie voort te zetten en effectiever te maken. Daarbij kijken we steeds scherp hoe we meer kansen kunnen benutten voor verbetering van flora en fauna.". Een van de mogelijkheden om hier invulling aan te geven is om bij groot onderhoud de waterkeringen, waar dat kan, bloem- en kruidrijk in te zaaien. Op basis van werk-met-werk maken bedragen de meerkosten circa € 2,-/m² voor inzaaien en voorbereidend grondwerk. De extra beheerkosten bedragen (nu nog) circa € 0,62/m². De verwachting is dat door groter areaal en meer aanbieders de beheerkosten op termijn weer lager worden.

Een belangrijke conditie voor verkrijging van het krediet is de verantwoording. Het beeld is:

- 3 rapportages per jaar (burap, begroting en jaarrekening) is afdoende;
- Rapportage op uitgaven en voortgang;
- Beeldverslag projecten;
- Verantwoording per project:
 - Inzicht in kosten versus normbedrag met verklarende tekst bij afwijkingen;
 - Inzicht in toepassen van LCA of robuustere uitvoering.

De komende maanden wordt een vernieuwd projectenoverzicht ontwikkeld, rekening houdend met de input van de commissie waterveiligheid en waterketen. Dit nieuwe projectenoverzicht zal voor het eerst bij de Burap 2020 voorliggen waarbij er ruimte is om deze vorm van verantwoording te bespreken.

Investeringsplan en krediet

Het Investeringsplan omvat het op orde brengen van waterkeringen (primair, regionaal en overig), waterkerende constructies en waterkerende kunstwerken. Daarbij gaat het om verbeterwerken (uitgezonderd projecten welke geprogrammeerd zijn in het kader van het Hoogwaterbeschermingsprogramma) en buitengewoon onderhoud. De doelstelling is om circa 15 kilometer per jaar te verbeteren en/of op te hogen. In hoeverre dit haalbaar is, is

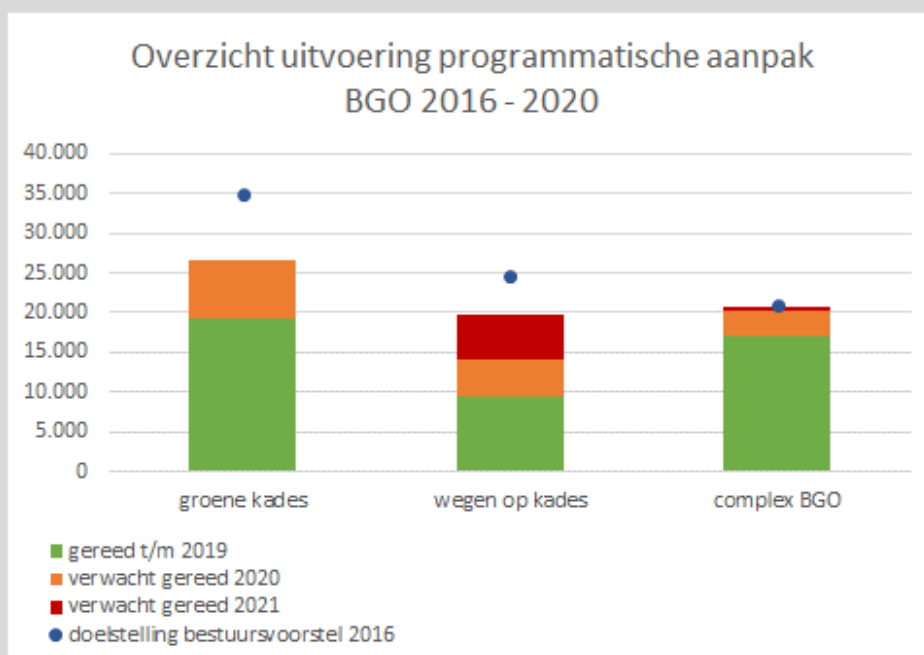
afhankelijk van de complexiteit van de projecten (technische oplossing, omgeving, bereikbaarheid e.d.). Ook is het een continue uitdaging om voorbereiding en uitvoering goed in evenwicht te houden. Daarnaast worden minder kilometers kering op orde gebracht indien er waterkerende kunstwerken zijn geprogrammeerd.

Binnen de projecten wordt daar waar relevant ook levenscyclusanalyse (LCA) toegepast. Dit kan ertoe leiden dat andere maatregelen als voorkeursoplossing worden uitgewerkt met initieel een hogere investeringslast, maar over een termijn van 100 jaar bezien een lagere financiële last (door goedkoper toekomstig onderhoud of door vergroten onderhoudsinterval).

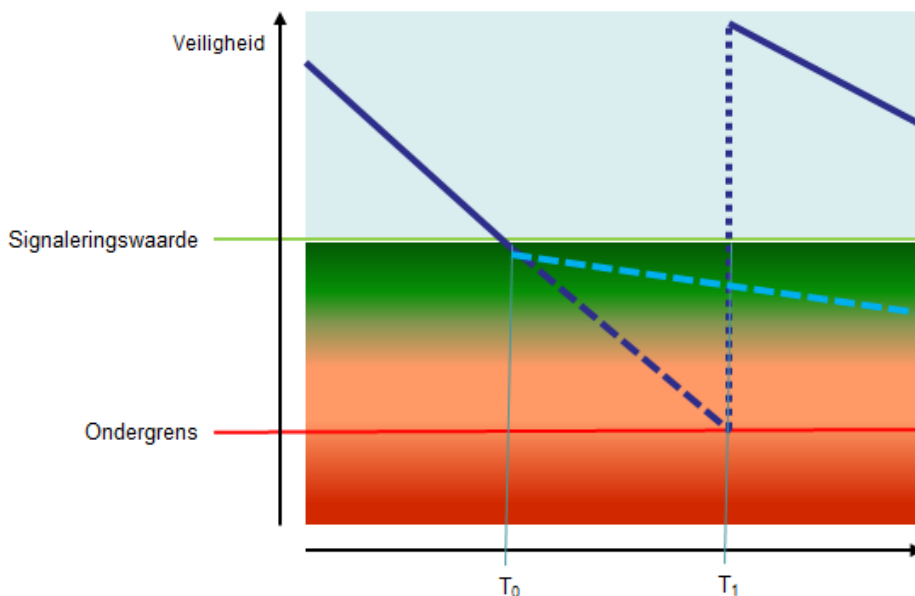
Onderhavig bestuursvoorstel en de hierop volgende jaarlijkse bijstellingen bij besluitvorming van de begroting, zijn erop gericht om 95% van de regionale keringen op orde te hebben en 90% van de overige keringen in 2030. Er wordt toegewerkt naar de situatie dat waterkeringen worden opgehoogd of verbeterd voordat de ondergrens (toetswaarde) bereikt wordt. Hiertoe worden naast de opgave ook aanpalende delen meegenomen in het werk.

Programmatische aanpak BGO 2016 – 2020

Sinds vaststelling van het Investeringsplan en krediet programmatische aanpak BGO 2016 – 2020 is bij de Burap en Jaarrekening verantwoording afgelegd middels projectenoverzichten. Tot en met 2019 is 45,7 kilometer kering op hoogte gebracht. Hiervoor is een deel (€ 20.512.390,-) van het beschikbare krediet (€ 35.731.000,-) gebruikt. Het resterend krediet is inmiddels toebedeeld aan projecten waarvoor grotendeels verplichtingen zijn (en deels nog worden) aangegaan. Hiermee wordt nog circa 21,5 kilometer op orde gebracht. In totaal wordt daarmee 67,2 kilometer op orde gebracht. In onderstaande figuur is dit inzichtelijk gemaakt. Ook aangegeven is de doelstelling uit het bestuursvoorstel 2016. We lopen achter bij het op orde brengen van de groene kades omdat de urgentie van de trajecten die in het programma opgenomen zijn, laag is. Ook lopen we achter bij de wegen op kades. Hierover is in de projectoverzichten bij de burap en jaarrekening ook al over gerapporteerd. De meest urgente trajecten zijn opgepakt. De minder urgente trajecten waar de gemeente geen groot onderhoud gepland heeft, zijn uitgesteld.

Bij elke aanpassing aan een waterkering, waterkerende constructie of kunstwerk is er een keuzemogelijkheid om de robuustheid van de kering te vergroten teneinde een toekomstbestendigere waterkering, waterkerende constructie of kunstwerk te realiseren. Bijvoorbeeld als buitengewoon onderhoud bij een kering uitgevoerd moet worden waarbij de stabiliteit van de kering net voldoet, is er een keuzemoment. In figuur 2 is dit geïllustreerd.

Figuur 2: levensloop kering versus investeringsbeslissing

Op tijdstip T_0 voldoet de kering niet meer aan de Signaleringswaarde, waarna er meerdere alternatieven zijn: plannen maken voor een ingrijpende verbetering die uiterlijk op tijdstip T_1 is geïmplementeerd (weergegeven met de donkerblauw gestippelde lijn omhoog), of kiezen voor levensduur verlengend onderhoud, waardoor een ingrijpende maatregel wordt uitgesteld (weergegeven met een licht blauw gestippelde lijn schuin omlaag).

Voor de toekomstbestendigheid van de waterkering is ook de waterhuishouding van belang. In het geval bijvoorbeeld de waterbodem erodeert door hoge stroomsnelheden in het watersysteem, heeft dit invloed op de stabiliteit van de kering. Alle beschikbare kennis en inzichten moeten worden benut om te komen tot een doelmatige keuze.

adaptief programmeren is een werkwijze die flexibiliteit brengt en kans op over- en onder investeren verkleint. Kortgezegd is adaptief beleid het slim omgaan met onzekerheden en kansen, door deze te onderkennen en transparant mee te nemen in de besluitvorming. Het resultaat is het beste besluit op het juiste moment. Adaptief programmeren wordt toegepast bij projecten en programma's rondom lange-termijninvesteringen in infrastructuur, ruimte en water. De term 'programmeren' wordt gehanteerd omdat het niet alleen gaat om het maken van inhoudelijke keuzes, maar ook om het betrekken van meerdere beleidsterreinen (samenhang met watersysteem, ruimtelijke ordening, duurzaamheidsdoelstellingen, strategische investeringsagenda etc.) en het in de tijd en in samenhang plannen van beslissingen en maatregelen.

Het onderhanden werk omvat 28 projecten deels in voorbereiding, deels in uitvoering (zie bijlage 1). Tot 31 december 2019 is op deze projecten € 19.518.473,- uitgegeven. Op de eerder vastgestelde verzamelkredieten is nog € 26.932.914,- beschikbaar wat gebruikt wordt voor de lopende projecten die grotendeels in 2020 en 2021 zullen worden afgerond.

Voor lopend begrotingsjaar is de prognose € 12.500.000,-. Voor de jaarschijven 2021 – 2023 zijn – naast projecten uit het onderhanden werk die doorlopen - vanuit de opgave ook al projecten geprogrammeerd. Deze programmering is echter niet in beton gegoten en kan nog worden aangepast indien meer urgente trajecten zich aandienen of als er kansen op meeliften zijn (zie ook kader adaptief programmeren). Ook zijn er altijd aanpassingen op basis van planningsdynamiek.

De verwachting voor lopend begrotingsjaar en de jaarschijven 2021 tot en met 2023 is dat in totaal € 47.500.000,- zal worden uitgegeven volgens de verdeling:

meerjarenraming 2020 - 2023	2020	2021	2022	2023
Waterkeringen	€ 12.500.000	€ 10.000.000	€ 12.000.000	€ 13.000.000

€ 47.500.000

Voor toewijzing van krediet aan projecten worden de kosten geraamd. Deze ramingen zijn – voor zover de voorbereiding nog niet heeft geresulteerd in een SSK-raming op basis van een ontwerp – gebaseerd op kostenkentallen. Voor buitengewoon onderhoud wordt onderscheidt gemaakt in de volgende categorieën/kentallen:

- Groene kades – € 220,- per m¹
- Groene kades met een omgevingscomponent (waaronder kassen) – € 620,- per m¹
- Kades in een bebouwde omgeving – € 1.430,- per m¹
- Wegen op kaden – € 220,- per m¹
- Wegen op kaden grenzend aan water – € 1.240,- per m¹

Voor verbeteren van waterkeringen zijn minder ervaringscijfers beschikbaar en zijn de kosten sterk afhankelijk van de complexiteit van het werk en de bereikbaarheid. Om die reden worden voor nu bandbreedtes gehanteerd. Naarmate meer ervaring opgedaan wordt, kunnen we deze verfijnen. Voor het verbeteren van waterkeringen worden de volgende categorieën/kentallen gehanteerd:

- Waterkerende constructies – € 2.000,- tot 3.500,- per m¹
- Waterkerende constructies in een bebouwde omgeving – € 3.500,- tot 5.500,- per m¹
- Kadeverbetering in grond – € 1.000,- tot 2.000,- per m¹
- Kadeverbetering in grond met weg – € 500,- tot 2.500,- per m¹

Bovenstaande kentallen worden jaarlijks bij de besluitvorming van de herijking en aanvulling van het Investeringsplan en krediet met de volgende jaarschijf geanalyseerd en zo nodig bijgesteld. Het is de ambitie om in het nieuwe projectenoverzicht ook over de ontwikkeling van de kostenkentallen te rapporteren conform de wens van de commissie waterveiligheid en waterketen.

Uitgaande van de reeds gedane uitgaven van het onderhanden werk, de verwachte uitgaven voor lopend begrotingsjaar, het nog te besteden krediet op de lopende projecten en het restant krediet op de verzamelkredieten (zie tabel in paragraaf 6. Financiën) alsmede de verwachting van de uitgaven voor de jaarschijven 2020 tot en met 2023 is het aan te vragen investeringsplan € 20.600.000,-. Het ter beschikking te stellen krediet is even hoog als het investeringsplan omdat risico's die zich voordoen opgevangen worden binnen het verzamelkrediet.

15. Bijlagen

1. onderhanden werk lopend begrotingsjaar assetsysteem waterkeringen

Verzamelkrediet assetsysteem waterkeringen

Dossiernummer : 1704
Vergaderdatum : 23 april 2020

De Verenigde Vergadering van Delfland,

op voordracht van dijkgraaf en hoogheemraden van 17 maart 2020, dossiernummer 1704;

gelezen het positieve advies van de commissie waterveiligheid en waterketen;

overwegende dat:

- Voor het op orde brengen en houden van de waterkeringen, waterkerende constructies en kunstwerken krediet ter beschikking moet worden gesteld omdat anders het werk stilvalt.
- Het onderhavig voorstel al het werk van assetsysteem waterkeringen omvat, behoudens projecten in het kader van het hoogwaterbeschermingsprogramma.
- Met dit investeringsvoorstel de financiering van assetsysteem waterkeringen tot en met 2023 wordt bestreken.
- In de commissie Waterveiligheid en waterketen van 29 januari 2020 kaders en condities zijn opgehaald voor vaststellen van het investeringsplan en beschikbaar stellen van krediet.
- Het lopend werk op de eerder door de Verenigde Vergadering ter beschikking gestelde verzamelkredieten wordt uitgevoerd en tekorten op deze verzamelkredieten worden aangevuld vanuit het vast te stellen Investeringsplan verzamelkrediet assetsysteem waterkeringen.

Gelet op:

- Artikel 99 e.v. van de Waterschapswet

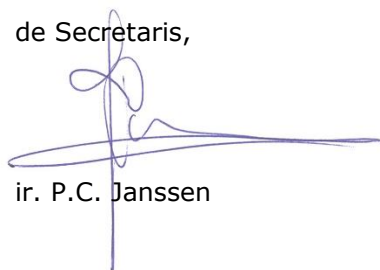
Besluit:

1. De uitvoeringsperiode van de verzamelkredieten programmatische aanpak Buitengewoon Onderhoud (701916) en programmatische aanpak verbeteren (701994) te verlengen naar 2024 en eventuele tekorten op de lopende projecten te dekken uit het onder 2 en 3 vast te stellen verzamelkrediet assetsysteem waterkeringen.
2. Het Investeringsplan verzamelkrediet assetsysteem waterkeringen vast te stellen op een bedrag van € 20.600.000,- voor de periode 2020 – 2023 en dit Investeringsplan jaarlijks – met de begroting te herijken en aan te vullen met de volgende jaarschijf;
3. Een gecombineerd ontwerp- en uitvoeringskrediet voor het uitvoeren van buitengewoon onderhoud en verbeteringsmaatregelen aan waterkeringen, waterkerende constructies en kunstwerken ter hoogte van € 20.600.000,- ter beschikking te stellen voor de periode 2020 – 2023 en dit krediet jaarlijks – met de begroting te herijken en aan te vullen met de volgende jaarschijf.
4. Aan het Investeringsplan verzamelkrediet assetsysteem waterkeringen de volgende kaders te verbinden:
 - Sturen op urgentie en de kans op meeliften;
 - Toepassen van levenscyclusanalyse (LCA);
 - Sturen op PI (regionaal 95%, overig 90% op orde in 2030);
 - Actieve informatieplicht college van D&H voor (extreme) afwijkingen;
 - Het waar mogelijk bloem- en kruidrijk inrichten van waterkeringen bij groot onderhoud en verbeteringen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 23 april 2020.

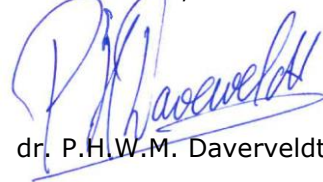
De Verenigde Vergadering voornoemd,

de Secretaris,

A handwritten signature in blue ink, consisting of a large, stylized 'P' followed by a horizontal line and a vertical line extending downwards.

ir. P.C. Janssen

de Voorzitter,

A handwritten signature in blue ink, featuring a large, stylized 'P' followed by 'H.W.M.' and 'Daverveldt'.

dr. P.H.W.M. Daverveldt